

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 20300-03-10 ויטה פרי גליל (החדשה) בע"מ וקופרלי ושלוש השקעות בע"מ נ' נטו
מלינדה סחר בע"מ ו – Rich Products Corporation

בפני כבוד השופט יהודה זפט – סגן נשיא

התובעות
1. ויטה פרי גליל (החדשה) בע"מ ח.פ. 514262211
2. קופרלי ושלוש השקעות בע"מ ח.פ. 513611517
ע"י בא כח עוה"ד ליאור דגן וטל חכם

נגד

הנתבעות

1. נטו מלינדה סחר בע"מ
ע"י בא כח עוה"ד ארז הרכבי אמיר דולב ומורן מינס
2. Rich Products Corporation
ע"י בא כח עוה"ד אהרן מ. למפרט וירון רוסמן

<p>לכתב הגנה בכתבי טענות (2010-08-30): תא 20300-30-10 ויטה פרי גליל (החדשה) בע"מ נ' Rich Products corporation - ב"כ עו"ד אהרן מ' למפרט, עו"ד רון רוסמן עו"ד: אהרן מ' למפרט, ירון רוסמן</p> <p>לסיכומים בכתבי טענות (2010-08-30): תא 20300-03-10 ויטה פרי גליל (החדשה) בע"מ נ' Rich Products corporation - ב"כ עו"ד אהרן מ' למפרט, עו"ד ירון רוסמן עו"ד: אהרן מ. למפרט, ירון רוסמן</p> <p>לתשובה בכתבי טענות (2010-08-30): תא 20300-030-10 ויטה פרי גליל (החדשה) בע"מ נ' Rich Products corporation - ב"כ עו"ד אהרן מ' למפרט, עו"ד ירון רוסמן עו"ד: אהרן מ. למפרט, ירון רוסמן</p> <p style="text-align: right;">חקיקה שאוזכרה:</p> <p style="text-align: center;">חוק זכות יוצרים, 1911: סעי' 33, 34, 35, 36, 37, פרק ה</p>

מיני-רציו:

* הנתבעת 2 העבירה את זיכיון ההפצה של מוצרי הקצפת מתוצרתה מהתובעת לנתבעת 1. בניגוד לטענת התובעת, אין לתובעת זכות יוצרים באריזת הקצפת. אשר לטענה בדבר שיווק עוגות באריזה דומה למדגם רשום שבבעלות התובעת. יש ליתן לאמור בהצהרת החידוש שבתעודת רישום המדגם משקל מכריע בשאלת היקף הגנת המדגם. החידוש הינו "בחלק התחתון של הקופסא". התחתית הינה רכיב פונקציונאלי, ודין המדגם להתבטל.

* זכויות יוצרים – בעלות על זכות יוצרים – היעדרה

* מדגמים – הפרה – היעדרה

התובעת רכשה את נכסי וזכויות חברות פרי הגליל בע"מ במסגרת הליכי פירוק. בין עיסוקיה של פרי הגליל הפצת מוצרי קצפת מתוצרתה של נתבעת 2 (להלן גם "RICH"). נתבעת 2 הודיעה לתובעת על ביטול הסכם ההפצה, ומסירת זיכיון ההפצה בישראל לנתבעת 1. לטענת התובעת, הנתבעת 1 משווקת קצפת RICH באריזה זהה לאריזת הקצפת שזכות היוצרים בה שייכת לתובעת. עוד היא טוענת כי הנתבעת 1 משווקת עוגות RICH באריזת עוגות דומה עד כדי חיקוי למדגם הרשום בבעלות התובעת. מכאן תביעה.

ביהמ"ש המחוזי דחה את התביעה בקובעו:

לתובעת אין זכות יוצרים באריזת הקצפת. אכן, לכתב התביעה צירפה התובעת הסכם שנכרת לכאורה בין התובעת לבין רוני ברוקס, לפיו עיצב ברוקס את אריזת הקצפת ותמורת תשלום העביר את זכות היוצרים באריזת הקצפת לפרי הגליל וככל שנדרש הוא מסכים להעברת מלוא הזכויות בקשר עם עיצוב אריזת הקצפת לתובעת. ברם, הסכם זה אינו נושא תאריך, וסביר להניח שנכרת לצורך ההליך כאן לאחר שפרי הגליל כבר עשתה שימוש באריזת הקצפת.

גם אם נניח שפרי הגליל שכרה את ברוקס כדי שיעצב את אריזת הקצפת, אין די בכך כדי להקנות לברוקס ו/או לפרי הגליל זכות יוצרים באריזת הקצפת, משום שכדי זכות בהגנת זכות יוצרים דרושה מידה מינימלית של יצירתיות או מקוריות. כזאת לא נמצא באריזת הקצפת. מהשוואה בין האריזות הישנות שצרפה הנתבעת 2 לבין אריזת הקצפת של התובעת נראה כי הרכיבים העיקריים והמהותיים הועתקו מהאריזות הישנות באופן שלכל היותר מדובר בעיבוד נוסף של האריזות הישנות.

לטענת התובעת, בשנת 2008 ביקשה הנתבעת 2 את רשותה של פרי הגליל לעשות שימוש בגרפיקה של עיצוב אריזת הקצפת, ובכך יש כדי ללמד כי היא עצמה הכירה בזכות היוצרים שיש לפרי הגליל באריזת הקצפת. ברם, זכות יוצרים מוקנית ע"פ הוראות סעיפים 33 – 37 ל**חוק זכות יוצרים**, ואין במגעים שהתנהלו בין נציגי פרי הגליל לבין נציגי הנתבעת 2 בקשר לשימוש בגרפיקה של אריזת הקצפת ולמשמעות שמייחסת התובעת למגעים אלה, כדי לסייע לבסס זכות יוצרים מקום שלא התקיימו היסודות הצריכים ע"פ דין לביסוס הזכות.

אשר למדגם. ברישום מדגם גלומה פגיעה בזכות לחופש העיסוק והקניית מונופול ביחס לצורת המדגם. על כן, ובהתחשב באינטרס הציבורי בפיתוח ויצירה של עיצובים אסתטיים חדשים או מקוריים, יש ליתן לאמור בהצהרת החידוש שבתעודת רישום המדגם משקל מכריע בשאלת היקף הגנת המדגם, ובהתאם יש להגביל את ההגנה לחלק בו מצוי החידוש. בענייננו, ע"פ הצהרת חידוש, החידוש הינו "בחלק התחתון של הקופסא". מדמות המדגם שצורפה לתעודת הרישום עולה שהמדגם מורכב מחלק עליון של הקופסא (המכסה) וחלק תחתון (תחתית). בנסיבות אלה, משמעות הצהרת החידוש ברורה, והיא מוגבלת לחלק התחתון בלבד. לפיכך, ומשהתובעת עצמה מסכימה שהתחתית הינה רכיב פונקציונאלי, דין המדגם להתבטל.

פסק דין

תובעת 1 (להלן: "התובעת") רכשה את נכסיהן וזכויותיהן של פרי הגליל בע"מ, ויטה פרי הגליל שיווק בע"מ וקפולסקי שיווק וקמעונאות (2001) בע"מ (להלן: "פרי הגליל") במסגרת הליכי פירוק

של חברות פרי הגליל (תיק פירוק 8678-01-09). בין עיסוקיה של פרי הגליל הפצת מוצרי קצפת מתוצרתה של נתבעת 2 (להלן "rich") הנושאים את הסימן rich, לפי חוזה הפצה מיום 7.8.2008.

במכתב מיום 29.9.09 הודיעה נתבעת 2 (להלן: "הנתבעת" או "RICH") לתובעת על ביטול הסכם ההפצה, ומסירת זיכיון ההפצה בישראל לנתבעת 1 (להלן: "נטו"). התובעת אינה משלימה עם הפסקת ההתקשרות בינה לבין RICH, ונקטה בעניין זה הליך משפטי המתברר בתיק אחר.

לטענת התובעת, נטו משווקת מוצרי קצפת של RICH תוך שימוש באריזת קצפת זהה לאריזת קצפת הכוללת את הסימן RICH'S על רקע תמונת תותים וקצפת (להלן: "אריזת הקצפת") שזכות היוצרים בה שייכת לתובעת. עוד טוענת התובעת, כי נטו משווקת עוגות RICH באריזה המפרה מדגם רשום מס' 41672 בסוג (3) 9 לגבי קופסה הרשום בבעלות התובעת (להלן: "המדגם"). בכך, לטענת התובעת מעוולות הנתבעת ונטו בהפרת זכות יוצרים, הפרת מדגם, גניבת עין וגזל ומתעשרות שלא כדין על חשבון התובעת.

בתביעה שלפני עותרת התובעת ליתן צו מניעה קבוע האוסר על הנתבעות לייצר, לייבא ו/או לשווק חיקוי של עיצוב אריזת הקצפת ו/או חיקוי של המדגם ו/או את המוצרים שיש בהם חיקוי של עיצוב אריזת הקצפת או חיקוי של המדגם ו/או להפר את המדגם. כן תובעות התובעות להורות על השמדת המוצרים המפרים, להצהיר שהתובעת היא בעלת זכות יוצרים בעיצוב אריזת הקצפת והיא היחידה שרשאית להשתמש בה.

מעיקרא כללה התביעה גם סעד כספי, אולם בדיון שהתקיים ביום 4.5.2010 הסכימו הצדדים כי הסעד הכספי לא יידון בהליך כאן, ונשמרה הזכות לתבוע פיצוי כספי בתובענה נפרדת.

טענות התובעות

א. תמונות התותים והקצפת המופיעות באריזת הקצפת צולמו על ידי הצלם פיליפ מטראי (להלן: "מטראי") בהתאם להנחיותיו של רוני ברוקס (להלן: "ברוקס") אשר עיצב את אריזת הקצפת. את התשלום בעד עבודתם קיבלו מטראי וברוקס מפרי הגליל ובהסכמים שנכרתו בין התובעת לבין מטראי וברוקס העבירו ברוקס ומטראי את זכות היוצרים בצילומים ובאריזת הקצפת לתובעת.

ב. נטו משווקת קצפת RICH באריזה זהה לאריזת הקצפת ובכך מפרות הנתבעות את זכות היוצרים של התובעת.

ג. נטו משווקת עוגות RICH באריזת עוגות דומה עד כדי חיקוי למדגם ובכך מפרות הנתבעות את המדגם שבבעלות התובעת.

טענות הנתבעות

א. אריזת מוצרי קצפת לרבות תמונות תותים וקצפת עוצבה על ידי RICH עוד לפני שנת 1990, ומאז עודכנה מספר פעמים. אריזת הקצפת נושא התביעה מהווה עדכון של האריזה שעוצבה על ידי RICH, ואין בכך כדי להקנות זכות יוצרים למטראי או לברוקס או לתובעת. זאת ועוד. בעדכון אריזת הקצפת פעלה פרי הגליל עבור RICH, ובהתאם להוראות סעיף 4.2 להסכם ההפצה בין RICH לפרי הגליל הוקנו הזכויות הנובעות מעדכון אריזת הקצפת ל RICH.

ב. RICH אינה מעורבת באופן ייצור העוגות ושיווקן בישראל על ידי נטו, ועל כן אין לייחס לה הפרה של המדגם.

ג. המדגם אינו כשיר לרישום, ומשנרשם יש לבטלו מטעמים אלה:

1. בתעודת המדגם נרשם כי החידוש הינו בחלק התחתון של הקופסא, ועל כן אין המדגם מגן על המכסה המופיע במדגם.

2. עיצוב תחתית קופסת המדגם הוכתב על ידי שיקולים פונקציונאליים, שעניינם חלוקת משקל העוגה וניקוז הנוזלים, ואין ליתן הגנת מדגם לעיצוב שנועד לשרת תכלית פונקציונאלית.

3. עוד קודם להגשת הבקשה לרישום המדגם שווקו בישראל אריזות שהחלק העליון שלהן דומה לחלק העליון של המדגם וכך אף לגבי החלק התחתון.

ד. בסיס האריזה הנטען להיות מפר (להלן: "הבסיס הישן") אינו דומה למדגם. מכל מקום הבסיס הישן היה בשימוש נטו בתקופה שמיום 1.2.10 – 15.2.10 ובשל חוסר שביעות רצון עיצבה נטו בסיס אריזה חדש שאינו דומה למדגם או לבסיס הישן.

דיוןאריזת הקצפת

1. פרי הגליל החלה לשווק מוצרי קצפת של RICH בהתאם להסכם ההפצה שנכרת בינה לבין RICH ביום 7.8.2008 (נספח ה), ואין חולק כי בשיווק מוצרי הקצפת של RICH עשתה

התובעת שימוש באריזת הקצפת שבנספח יא הנושאת את הסימן RICH'S (סעיף 2 לכתב התביעה).

2. לכתב התביעה צירפה התובעת הסכם שנכרת לכאורה בין התובעת לבין ברוקס (נספח יב). הסכם, לפיו עיצב ברוקס את אריזת הקצפת ותמורת תשלום העביר את זכות היוצרים באריזת הקצפת לפרי הגליל (סעיף 6) וככל שנדרש הוא מסכים להעברת מלוא הזכויות בקשר עם עיצוב אריזת הקצפת לתובעת (סעיפים 7 ו- 8). הסכם זה אינו נושא תאריך, וסביר להניח שנכרת לצורך ההליך כאן לאחר שפרי הגליל כבר עשתה שימוש באריזת הקצפת. מכל מקום, גם אם אניח שפרי הגליל שכרה את ברוקס כדי שיעצב את אריזת הקצפת, אין די בכך כדי להקנות לברוקס ו/או לפרי הגליל זכות יוצרים באריזת הקצפת, משום שכדי זכות בהגנת זכות יוצרים דרושה מידה מינימלית של יצירתיות או מקוריות, ראה פסק הדין בע"א 8485/08 The FA Premier League Limited ואח' נ' המועצה להסדר הימורים בספורט (פורסם באתר בית המשפט העליון) [פורסם בנבו]. כזאת לא מצאתי באריזת הקצפת.

לתשובתה מיום 8.4.2010 צירפה RICH צילום של אריזות הכוללות תמונה של תותים וקצפת ואת הסימן RICH'S בהן לטענתה נעשה שימוש כבר בשנים 1990, 1995 (נספחים 1 ו- 2). כן צורף צילום של אריזה משנת 2002 בה מופיעים תמונה של תותים ועליהם קצפת, הסימן RICH'S והמשפט: "הקצפת הטעימה שתמיד מצליחה" (להלן: "האריזות הישנות"). מהשוואה בין האריזות הישנות לבין אריזת הקצפת נראה כי הרכיבים העיקריים והמהותיים בהם ערימת התותים, הקצפת שמעל התותים, הסימן RICH'S, והמשפט "הקצפת הטעימה שתמיד מצליחה" המופיעים באריזת הקצפת הועתקו מהאריזות הישנות באופן שלכל היותר מדובר בעיבוד נוסף של האריזות הישנות.

3. התובעת טוענת כי RICH לא הוכיחה שהיא בעלת הזכויות באריזות הישנות. טענה זו אינה מקובלת עליו נוכח העובדה שסימן המסחר של RICH מתנוסס על האריזות. יתר על כן, אפילו היו האריזות הישנות נחלת הכלל, לא היה בכך כדי לשנות מהמסקנה שאריזת הקצפת נעדרת מידה מינימלית של מקוריות.

4. לטענת התובעת בשנת 2008 ביקשה RICH את רשותה של פרי הגליל לעשות שימוש בגרפיקה של עיצוב אריזת הקצפת, ובכך יש כדי ללמד כי RICH בעצמה הכירה בזכות היוצרים שיש לפרי הגליל באריזת הקצפת.

זכות יוצרים מוקנית על פי הוראות [סעיפים 33 – 37 \(פרק ה\) לחוק זכות יוצרים](#), התשס"ח, ואין במגעים שהתנהלו בין נציגי פרי הגליל לבין נציגי RICH בקשר לשימוש בגרפיקה של אריזת הקצפת ולמשמעות שמייחסת התובעת למגעים אלה, כדי לסייע לבסס זכות יוצרים מקום שלא התקיימו היסודות הצריכים על פי דין לביסוס הזכות..

5. נוכח האמור עד כאן ובהתחשב בסעד הנתבע, איני רואה צורך להידרש לטענות הצדדים באשר להוראות סעיף 4.2 להסכם ההפצה (נספח ה).

6. אני קובע כי לתובעת אין זכות יוצרים באריזת הקצפת.

המדגם

7. בתעודת רישום המדגם (נספח טו) נרשם: **"הצהרת חידוש: החידוש הינו בחלק התחתון של הקופסא"**. בכך צומצמה ההגנה מכוח המדגם לחלק התחתון של הקופסא.

לטענת התובעת, המדגם התבקש על אריזת העוגה כולה, לרבות מכסה האריזה, המורכב מפלחי פלסטיק העוטפים את העוגה, שכן בתעודת הרישום של המדגם נרשם: **"המדגם שדמותו מצורפת בזה, נרשם בפנקס המדגמים... בסוג 3 (9) לגבי קופסא"**. כך גם בדו"ח פרטי המדגם נרשם שמו של המדגם כ**"קופסה"** ותחת סעיף הייעוד נרשם **"אריזה לעוגות"**. בכל אלה יש כדי ללמד, כך לטענת התובעת, על כוונת רשם הפטנטים והמדגמים ליתן הגנה לקופסא כולה, הכוללת הן את תחתית האריזה ובעיקר את הפלחים של מכסה האריזה.

טענת התובעת אינה מקובלת עליי. בפסק הדין [בע"א 7125/98 מיפרומאל תעשיות ירושלים נ' קליל תעשיות בע"מ](#) (פורסם באתר בית המשפט העליון) [פורסם בבנו] נקבע מפי כבוד השופט א' ריבלין (פסקה 6):

" המדגם נועד להעניק הגנה ליוצר הצורה החדשנית של המוצר. ההגנה נועדה לקדם את אינטרס הפרט, יוצר הצורה, כמו גם את אינטרס הכלל בפיתוח וביצירה של עיצובים אסתטיים חדשים או מקוריים."

ברישום מדגם גלומה פגיעה בזכות לחופש העיסוק והקניית מונופול ביחס לצורת המדגם. על כן ובהתחשב באינטרס הציבורי בפיתוח ויצירה של עיצובים אסתטיים חדשים או מקוריים, יש ליתן לאמור בהצהרת החידוש שבתעודת רישום המדגם משקל מכריע בשאלת היקף הגנת המדגם, ובהתאם יש להגביל את ההגנה לחלק בו מצוי החידוש, בענייננו **"החלק התחתון של הקופסא"**.

לטענת התובעת, הצהרת החידוש המופיעה בתעודת רישום המדגם נסמכה על מכתבה של עו"ד חנה קלדרון מיום 18.7.2006 (נספח ד1 לתשובת נטו) ומאמור במכתב זה עולה כי החידוש העיצובי באריזה הוא פלחי האריזה של מכסה העוגה. עוד טוענת התובעת, כי

תחתית האריזה הינה רכיב פונקציונאלי וממילא אין זה סביר שפרי הגליל תבקש הגנה על תחתית אריזת העוגה. על כן, לטענתה, יש לראות את החידוש במדגם במכסה המעוצב.

כאמור, בתעודת רישום המדגם נרשם: "החידוש הינו בחלק התחתון של הקופסא", מדמות המדגם שצורפה לתעודת הרישום עולה שהמדגם מורכב מחלק עליון של הקופסא (המכסה) וחלק תחתון (תחתית). בנסיבות אלה, משמעות הצהרת החידוש ברורה, והיא מוגבלת לחלק התחתון בלבד.

8. נוכח האמור עד כאן ומשהתובעת עצמה מסכימה שהתחתית הינה רכיב פונקציונאלי (סעיף 41 לתשובת התובעות מיום 19.4.2010), דינו של המדגם להתבטל.

9. על כל אלה ראוי להוסיף כיפרי הגליל והתובעת שיווקו את מוצרי הקצפת והעוגות כמפצות של RICH, ועל כן יש לייחס את המוניטין במוצרים אלה ל – RICH ולא לתובעת.

10. נוכח האמור עד כאן ובהתחשב בסעד הנתבע, איני רואה צורך להידרש לטענות או לעילות נוספות שפורטו בסיכומי התובעות.

סוף דבר

התביעה נדחית.

התובעות ביחד ולחוד תשלמנה לנתבעת 1 את הוצאות המשפט, ושכ"ט עו"ד בסך חמשים אלף בצירוף מע"מ כדין, וכסכום הזה לנתבעת 2.

מזכירות בית המשפט תמציא את פסק הדין לבאי כח הצדדים

ניתן היום ט"ו אלול, תש"ע (25 אוגוסט, 2010), בהעדר הצדדים.

יהודה זפט 54678313-/-

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן